

være blevet vejledt om retten til bistandsadvokat – frabeder sig dette. Endvidere foreslås det, at den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 741 a, stk. 2, vedrørende beskikkelse af bistandsadvokat på politiets begæring ligeledes skal finde anvendelse, når der ikke sker beskikkelse af en advokat efter den foreslåede § 741 a, stk. 2, 1. pkt. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 741 a, stk. 4, 2. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 1). Der henvises herom til pkt. 3.1.4. nedenfor.

Derudover foreslås en ny regel i retsplejelovens § 741 a, stk. 2, 2. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 1) om, at den forurettede skal have lejlighed til en samtale med en bistandsadvokat inden den første egentlige politiafhøring, medmindre den forurettede frabeder sig det. Der henvises herom til pkt. 3.2.4. nedenfor.

Endelig foreslås en ny regel i retsplejelovens § 741 b, stk. 2, 2. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 2), hvorefter politiafhøring af forurettede skal ske under tilstedeværelse af en beskikket advokat, medmindre den forurettede anmoder om at blive afhørt uden bistandsadvokatens tilstedeværelse. Der henvises herom til pkt. 3.2.4. nedenfor.

For så vidt angår bistandsadvokatens adgang til at deltage i sagens behandling ved domstolene foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i retsplejelovens § 741 c, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 3), hvorefter advokaten har ret til at gøre indsigelse mod en bevisførelse i strid med retsplejelovens § 185, stk. 2. Der henvises herom til pkt. 3.4.4. nedenfor.

Derudover foreslås det, at det i retsplejelovens § 741 c, stk. 1, 4. og 5. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 3) præciseres, at retsmøder, hvor forurettede skal afhøres, så vidt muligt skal berammes efter aftale med bistandsadvokaten, og at bistandsadvokaten skal underrettes om andre retsmøder. Der henvises herom til pkt. 3.3.4. nedenfor.

Endvidere foreslås det, at bestemmelsen i retsplejelovens § 741 c, stk. 2, 1. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 3) om bistandsadvokatens adgang til at gøre sig bekendt med den forurettedes forklaring forud for afgørelsen af tiltale spørgsmål, udvides til også at omfatte andet materiale vedrørende forurettede, herunder lægelige udtalelser. Der henvises herom til pkt. 3.3.4. nedenfor.

I relation til retsplejelovens § 841 om muligheden for at træffe afgørelse om dørlukning, referatforbud og om, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres m.v., foreslås det, at anklagemyndigheden i voldtægtssager m.v. senest samtidig med indlevering af bevisfortegnelse i sagen skal underrette forsvareren og retten om, hvorvidt der foreligger spørgsmål om afgørelser nævnt i § 841, herunder om, hvorvidt tiltalte skal forlade retslokalet under forurettedes forkla-

ring. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens i § 841, stk. 2, (lovforslagets § 1, nr. 4) samt til pkt. 3.4.4. nedenfor.

Det foreslås, at den bedre beskyttelse som udgangspunkt skal gælde forurettede i voldtægtssager samt i meget alvorlige sædelighedssager. Det foreslås således, at reglerne skal finde anvendelse i sager om overtrædelse af straffelovens § 210 (incest), § 216 (voldtægt), § 217 (anden tvang), § 218, stk. 2 (»forsvarsløse«), § 222, stk. 2, 2. pkt. (under 12 år + tvang m.v.) og § 223, stk. 1 (under 18 år + betroelsesforhold o. lign.), samt § 224 (anden kønslig omgængelse) eller § 225 (homoseksuelle forhold), jf. § 210, §§ 216 og 217, § 218, stk. 2, § 222, stk. 2, 2. pkt., eller § 223, stk. 1. Denne afgrænsning svarer til anvendelsesområdet for retsplejelovens § 29 a om dørlukning og til afgrænsningen i de sager, hvor der efter de gældende regler er et krav om beskikkelse af advokat, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 1.

Dog vil reglerne om berømmelse af retsmøder, jf. den foreslåede § 741 c, stk. 1, 4. og 5. pkt. og reglen om aktindsigt, jf. den foreslåede § 741 c, stk. 2, 1. pkt., skulle finde anvendelse i samtlige sager omfattet af retsplejelovens kapitel 66 a. Der henvises herom til pkt. 3.5.2. nedenfor.

Endelig foreslås en forbedret stilling for de pårørende i sager efter retsplejelovens kapitel 93 c om straffesager mod politipersonale ved, at der i en ny bestemmelse i retsplejelovens § 1020 e, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 5) indføres en hjemmel til at beskikke en advokat for nære pårørende til en forurettet dels i tilfælde, hvor en forurettet er afgået ved døden som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, dels i tilfælde, hvor en forurettet i en sag, der behandles efter retsplejelovens kapitel 93 c, afgår ved døden af andre årsager, inden sagen er afsluttet. Der henvises herom til pkt. 4.2. nedenfor.

2. Baggrunden for lovforslaget

2.1. Folketingsbeslutning om forbedring af voldtægts- ofres retsstilling før og under retssagen

Den 4. juni 2004 vedtog Folketinget »Folketingsbeslutning om forbedring af voldtægts ofres retsstilling før og under retssagen«. Folketingsbeslutningen bygger på et privat beslutningsforslag fremsat den 2. december 2003 af Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten (B 82), Folketingsåret 2003-04.

Af folketingsbeslutningen fremgår det, at Folketinget pålægger justitsministeren i folketingsåret 2004-05 at komme med initiativer, der forbedrer voldtægts ofres retsstilling i voldtægtssager før og under retssa-